

моделі розвитку, тим самим забезпечуючи приріст ВВП за рахунок науково-технічної сфери, інтелектуалізації основних факторів виробництва.

Окремо наголосимо, що сучасний етап становлення інноваційної економіки пов'язаний з формуванням нового сегмента господарювання – регіональної інноваційної системи, яка генерує потік інновацій, що відповідають мінливим людським потребам у відповідності з прискоренням науково-технічного розвитку в розрізі регіонів. Регіональна інноваційна система визначається як сукупність господарюючих суб'єктів та інститутів, які, ефективно взаємодіючи один з одним у ході інноваційного процесу, створюють умови для створення і розповсюдження нововведень в різних сферах людської діяльності в межах окремого регіону, сприяючи підвищенню соціально-економічної ефективності і формуванню системи сталого розвитку населення в ньому.

Основною перевагою формування і подальшого функціонування регіональних інноваційних систем вважаються можливості вирішення спільних соціально-економічних проблем регіону, що забезпечує його стає зростання, та підтримка інноваційних ініціатив окремих регіонів. Процес формування й ефективність функціонування регіональних інноваційних систем визначається двома системоутворюючими факторами: інноваційним потенціалом й інноваційним трансфером.

Таким чином, інноваційний процес є джерелом забезпечення сталого розвитку національної економіки, але його продуктивність напряму залежить від наявності ефективного організаційно-економічного механізму реалізації та інструментарію інтенсифікації інноваційної діяльності, втіленням яких, зокрема, є формування регіональних інноваційних систем.

INVESTICINIS ĮMONĖS PATRAUKLUMAS – TĘSIAMOS DISKUSIJOS

Kripas Laurynas

Asta Vasiliauskaitė, Profesorė

Mykolo Romerio universitetas (Lietuva)

Viso pasaulio tyrėjai skiria pakankamai dėmesio įmonių investavimo patrauklumo (IP) užtikrinimo ir įvertinimo problemai. Diskusijos tęsiamos ir dabar. Tačiau nepaisant to, tyrėjai nepasiekė bendro sutarimo. Tai patvirtina šios problemos aktualumą.

Mokslininkai dirba trimis šio klausimo kryptimis, būtent šalies IP, pramonės sektoriaus, regiono arba teritorijos investicinis patrauklumas ir įmonės IP.

Pirmoje mokslininkų grupėje – visi jie vieningai įsitikinę ir tvirtina, kadangi šalies IP samprata yra daugiašališka, regionų ir įmonių IP yra jos integralinio rodiklio sudedamoji dalis.

Antrojoje grupėje tyrinėtojai nagrinėja regiono, sektoriaus ar teritorijos IP, jie įsitikinę tiriamos problemos svarba, nes išskyrė ją kaip bendro šalies IP sudedamąją dalį. Jie taip pat įsitikinę, kad veikiančių regiono teritorijoje įmonių IP daro žymią

įtaką regiono patrauklumui.

Na o trečios grupės tyrinėtojai nagrinėjantys įmonės IP problemas, laiko savo tyrimus baziniais, nes nepakėlus įmonės IP neįmanoma pakelti regiono, sektoriaus ir apamai šalies IP.

Gi visi IP problemos interesantai (visų trejų grupių mokslininkai) yra vieningi tame, kad jei IP yra savistovi kategorija ir sudėtingos investicinės aplinkos formavimo sistemos dalis, ją privalu įvertinti. O, kadangi įmonė pripažinta pagrindine grandimi, formuojant šalies, regiono ar teritorijos IP, iškyla klausimas: kaip įvertinti įmonės IP ir kokie veiksniai įskaitytini. IP įvertinimo klausimas ypač svarbus, kai reikia įvertinti daugelį pretendentų investicijoms. Kokia įmonė labiausiai patraukli investavimui ir kiek rizikingas toks investavimas? Kaip užtikrinti įmonės IP?

Atsakymus į šiuos klausimus galima rasti siūlančių įvairius įmonės IP įvertinimo modelius ir metodus mokslininkų darbuose. IP vertinimo mikrolygyje modeliai pateikti tokiuose moksliniuose darbuose, kaip „Naujovinės strategijos sudedamųjų dalių kiekinio vertinimo modelis“ [1, 2], „Dalykinio aktyvumo vertinimo modelis“ [3], „Įvertinimo prognozinių vertinimų pagrindu modelis“ [4], Įmonių ir organizacijų bankrutavimo užkirtimo agentūros (ĮOBUA, rusų k. ABEO) „Įmonių ir organizacijų investavimo patrauklumo integralinio vertinimo metodas“, įregistruotas Ukrainos Teisingumo ministerijoje [5]. Visi šie įmonės IP vertinimo metodai siūlo kompleksinį traktavimą, įskaitantį efektyvumo, rizikos ir įmonės regioninio priklausymo rodiklius. Įmonės IP vertinimo išdavoje galima gauti eilę efektyvumo rodiklių, toliau juos palyginti ir padaryti galutinę išvadą. Nė vienas metodas nenumato gauti vieną universalią reikšmę, pagal kurią toliau galima būtų tiksliai atsakyti į klausimą: kokia įmonė ir kiek labiau patraukli investavimui?

Todėl ši problema vis dar aktuali ir ją reikia toliau tyrinėti.

Literatūros šaltiniai:

1. Rolik, Y.A. (2012). Complex estimation of industrial enterprise's innovation strategy. *Proceeding of International Scientific Conferense MK-2012-6, Innovation in the industrial sector*. Kazan, 1, 247–251.

2. Rolik, Y.A. (2013). A Complex Approach to Evaluating the Innovation Strategy of a Company to Determine its Investment Attractiveness. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 99, 562–571. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.10.526

3. Nizielska, A. (2012). The criteria, instruments, and determinants of investment attractiveness of Silesia: experts opinions. *Journal of economics & management*, 8, 53–70.

4. Rębiasz, B., Macioł, A. (2014). Hybrid Data in the Multiobjective Evaluation of Investments. *Procedia Computer Science*, 35, 624–633. doi: 10.1016/j.procs.2014.08.144.

5. Grinko, A., Bochulia, T., Grynko, P., Yasinetska, I., Levchenko, I. (2017). Formation of the concept of intellectualization information provision for managing an enterprise. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 5 (3 (89)), 4–14. doi: 10.15587/1729-4061.2017.111859.